2008060104010001 / 2008060404010001 / 2008060204010001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
MASTER OF COMMERCE (FOURTH SEMESTER)
ORGANIZED MARKETS -2 LEVEL 1

[**Time: As Per Schedule]** **[Max. Marks:50]**

Instructions:
1. **Fill up strictly the following details on your answer book**
   a. Name of the Examination : **MASTER OF COMMERCE (FOURTH SEMESTER)**
   b. Name of the Subject : **ORGANIZED MARKETS -2 LEVEL 1**
   c. Subject Code No : **2008060104010001/ 2008060404010001 / 2008060204010001**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

Student's Signature

Q.1 નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. **10**
Answer following questions in brief.

1. વાયદાબજારનું સંચાલન કરતી વિવિધ સમિતિઓના નામ જણાવો.
   State names of various committees managing forward market.

2. હેજિંગ લક્ષણો જણાવો.
   State characteristics of hedging.

3. વેપારીબિલની વ્યાખ્યા આપો.
   Give definition of commercial bills.

4. તરતા વિનિમેદરનો અર્થ સમજાવો.
   Give meaning of floating exchange rate.

5. માર્જિન એટલે શું? તેના મુખ્ય પ્રકારો જણાવો.
   What is margin? State its main types.

Q.2 વાયદા બજારના હેતુઓ સમજાવી તેની સોદા કરવાની પધ્ધતિ સમજાવો. **13**
Describe objectives of forward market and discuss its trading method.

અથવા
OR

"હેજિંગ ભાવ જોખમ સામે રક્ષણ પૂરું પાડવાની સંપૂર્ણ જોગવાઈ છે." આ વિધાનના સંદર્ભમાં હેજીંગના ફાયદા અને મર્યાદાઓની ચર્ચા કરો. **13**
"Hedging is a complete provision to provide protection against price fluctuations." Discuss benefits and limitations of hedging in context of above statement.

Q.3 ભારતીય નાણાબજારના વિવિધ શાખી સાધનોની ચર્ચા કરો. **13**
Evaluate critically various credit instruments of Indian money market.

અથવા
OR

"વિનિમયદર નીતિ બાબતે રિઝર્વ બેન્કે પરિવર્તનશીલ અને સાવધાનીપૂર્વકની નીતિ અપનાવી છે." સમજાવો. **13**
"The Reserve bank has adopted changeable but cautious policy in case of exchange rate" Describe.

Q.4 **ટૂંક નોંધ લખો.(કોઈપણ બે)** **14**
Write Short Notes. (Any Two)

1. વિશિષ્ટ સોંપણી કરારો.
   Specific Delivery Contracts.
2. નાણાંબજાર અને મૂડી બજાર વચ્ચેનો તફાવત.
   Difference between capital and money market.
3. યુરોપિયન યુનિયન.
   European Union.
4. વાયદાબજારની પેદાશોની લાક્ષણિકતાઓ.
   Characteristics of products of forward markets.

*****

2008060104030001/2008060204030001/2008060404030001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
MASTER OF COMMERCE (FOURTH SEMESTER)
STRATEGIC MANAGEMENT – II – LEVEL 3

[**Time: As Per Schedule]** **[Max. Marks: 50]**

Instructions:
1. Fill up strictly the following details on your answer book
  a. Name of the Examination : **MASTER OF COMMERCE (FOURTH SEMESTER)**
  b. Name of the Subject : **Strategic Management – II – LEVEL 3**
  c. Subject Code No : **2008060104030001**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

Student’s Signature

Q.1 ટૂંકમાં જવાબ આપો, **10**
Answer in short

(1) અનુગામી અને પુરોગામી જોડાણ એટલે શું ?
What is Backward linkages and Forward linkages?

(2) વ્યૂહાત્મક પસંદગી એટલે શું ?
What is Strategic Choice?

(3) ખાસ તકેદારી અંકુશ એટલે શું ?
What is Special Alert Control?

(4) સિનારિયો એટલે શું ?
What is Scenario?

(5) મલ્ટી ડોમેસ્ટિક વ્યૂહરચના સમજાવો
State the approaches of Resource Allocation.

Q.2 ધંધાકીય એકમની સ્પર્ધાત્મક વ્યૂહરચનાઓ સમજાવો. **13**
Explain the Competitive Strategies of business unit,

અથવા
OR

વ્યૂહરચના ઘડતરની પ્રક્રિયા સમજાવો
Explain the Process of Strategy Formulation.

Q.3 વ્યૂહાત્મક અંકુશ અને ક્રિયાત્મક અંકુશ વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. **13**
Explain the difference between Strategic Control and Operational Control.

અથવા
OR

(અ) મૂલ્ય સાંકળ વિશ્લેષણ સમજાવો **7**
Explain Value Chain Analysis

(બ) સર્વિસ બ્લ્યુ પ્રિન્ટીંગ સમજાવો **6**
Explain Service Blue Printing

Q.4 **ટૂંકનોંધ લખો. (ગમેં તે બે)** **14**
Write Short note: (Any Two)

(1) EPC ના કાર્યો
Functions of EPC.

(2) હરીફ વિશ્લેષણ
Competitors Analysis

(3) વ્યૂહાત્મક અમલીકરણના અભિગમો
Approaches of Strategic Implementation.

(4) ફ્રેન્ચાઇઝીંગ
Franchising

*****

2008060104040001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
MASTER OF COMMERCE (FOURTH SEMESTER)
FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNT – X – LEVEL 4

[Time: As Per Schedule] **[Max. Marks: 50]**

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

a. Name of the Examination : **MASTER OF COMMERCE (FOURTH SEMESTER)**
b. Name of the Subject : **FINANCIAL MANAGEMENT ACCOUNT – X – LEVEL 4**
c. Subject Code No : **2008060104040001**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

Student's Signature

Q.1 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. **10**

Answer the following question

(1) જેહન લિ.ની ઉત્પાદન શક્તિ મહિને ૧૬ ,૦૦૦ એકમોનું ઉત્પાદન કરવાની છે. પરંતુ હાલનું યંત્ર મહિને માત્ર ૧૦,૦૦૦ એકમોનું ઉત્પાદન કરે છે અને દરેક રૂ. ૧૫ના ભાવે વેચે છે.
એકમદીઠ પડતર નીચે મુજબ છે :

	રૂ
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	૫.૦૦
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	૩.૦૦
ચલિત કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ	૦.૭૫
સ્થિર કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ	૧.૫૦
ચલિત વેચાણ પરોક્ષ ખર્ચ	૦.૨૫
સ્થિર વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચ	૧.૦૦
	૧૧.૫૦

શું કંપનીએ એકમદીઠ રૂ. ૧૦ ના ભાવે ૪,૦૦૦ એકમોનો ખાસ ઓર્ડર સ્વીકારવો જોઇએ ?

Jehan Ltd. has the capacity to produce 16,000 units per month but current plants call for monthly production and sales of only 10,000 units Rs. 15 each. Costs per unit are as follows:

	Rs.
Direct materials	5.00
Direct labour	3.00
Variable factory overhead	0.75
Fixed factory overhead	1.50
Variable selling expenses	0.25
Fixed administrative expense	1.00
	11.50

Should the Company accept a special order for 4,000 units at Rs. 10 per unit?

(2) જલારામ એન્ટરાઈઝ લિ. ની રૂા. ૪,૦૦,૦૦૦ ની મિલકતો છે.જે માટેનાં નાણાં દેવાં રૂા. ૧,૨૦,૦૦૦, ઈકવીટી રૂા. ૨,૦૦,૦૦૦ અને સામાન્ય અનામત રૂા. ૮૦,૦૦૦ વડે પૂરું પાડવામાં આવ્યાં છે. ૩૧મી માર્ચ ૨૦૨૩ ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે કંપનીનો નફો વ્યાજ અને કરવેરા બાદ કર્યા પછી રૂા. ૭૫૦૪૦ થયો હતો. તે ઉછીના લીધેલા નાણાં પર ૧૨% વ્યાજ આપે છે. અને ૪૦ % ના કરમાળખામાં આવે છે. તેની પાસે રૂા. ૧૦ નો એક એવા ૧૧,૨૦૦ ઈક્વટી શેર છે જે શેરદીઠ રૂા. ૨૫ ની બજાર કિંમતે વેચાય છે.

મૂડીની ભારિત સરેરાશ પડતર કેટલી ? જાળવી રાખેલ કમાણીની પડતર ઈકવીટી શેરની પડતર બરાબર છે એમ ધારો,

Jalaram Enterprize Ltd. has assets of Rs. 4,00,000 which have been financed with Rs. 1,20,000 of debt, Rs. 2,00,000 of Equity and a general reserve of Rs.80,000. The company's total profits after interest and taxes for the year Ended 31st March 2023 were Rs.75040.

It pays 12% interest on borrowed funds and is in the 40% tax bracket. It has 11,200 Equity shares of Rs 10 each selling at a market price of Rs. 25 per Share.

What is the weighted average cost of capital? Assume the cost of retained Earnings is equivalent to the cost of Equity.

Q.2 નીચેની વિગતો એક કંપનીના હિસાબી ચોપડામાંથી લેવામાં આવી છે. જે ખાસ પ્રકારના માલસામાનમાંથી H અને P વસ્તુનું ઉત્પાદન કરે છે : **14**

વિગત	વસ્તુ H એકમદીઠ	વસ્તુ P એકમદીઠ
વેચાણ	૫,૦૦૦	૧૦,૦૦૦
માલસામાન ખર્ચ (કિલોદીઠ રૂ. ૧૦૦)	૧૦૦૦	૨,૫૦૦
સીધી મજૂરી (કલાકદીઠ રૂ. ૬૦)	૧,૫૦૦	૩,૦૦૦
ચલિત પરોક્ષ ખર્ચા	૫૦૦	૧૦૦૦

કુલ સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ રૂ. ૨૦,૦૦,૦૦૦

દરેક વસ્તુની નફાકારકતા વિશે નીચેના સંજોગોમાં તમારો અભિપ્રાય જણાવો :

(1) જો વેચાણ મૂલ્ય મર્યાદિત હોય

(2) કાચા માલસામાનનો પૂરવઠો મર્યાદિત કરતું પરિબળ હોય.

(3) કાચો માલસામાન ૪૦,૦૦૦ કિલો પ્રાપ્ય હોય અને દરેક વસ્તુના વધુમાં વધુ ૨,૦૦૦ એકમોનું વેચાણ હોય તો મહત્તમ નફો દર્શાવે એવું ઉત્પાદન મિશ્રણ નક્કી કરો.

The following particulars are taken from the records of a company engaged in manufacturing two products, H and P, from a certain material:

Particulars	Product H (per unit) Rs.	Product P (per unit) Rs.
Sales	5,000	10,000
Material cost (Rs. 100 per kg.)	1,000	2,500
Direct labour (Rs. 60 per hours)	1,500	3,000
Variable overhead	500	1,000

Total fixed overheads : Rs. 20,00,000

Comment on the profitability of each product when:

(i) Total sales in value is limited

(ii) Raw materials is in short supply

(iii) Total availability of raw material is 40,000 kg. and maximum sales potentials of each product is 2,000 units, find the product mix to yield maximum profits.

અથવા

OR

H લિ. ત્રણ વસ્તુઓ P, Q અને Rનું ઉત્પાદન કરે છે. તેના ડિરેક્ટરો ઉત્પાદન મિશ્રણ અંગે તમારી સલાહ માંગે છે. તમને નીચે મુજબની માહિતી પૂરી પાડવામાં આવે છે :

વસ્તુ	P (રૂ.)	Q (રૂ.)	R (રૂ.)
એકમદીઠ પ્રમાણ પડતર			
સીધો માલસામાન	૪૦	૧૨૦	૮૦
ચલિત પરોક્ષ ખર્ચા	૧૨	૮	૨૦
સીધી મજૂરી :			
કલાક-દર	કલાકો	કલાકો	કલાકો
વિભાગ-૧ રૂ. ૧	૫૬	૩૨	૬૦
વિભાગ-૨ રૂ. ૨	૧૦	૧૨	૨૦
વિભાગ-૩ રૂ. ૧	૩૨	૧૬	૬૦
હાલનું ઉત્પાદન :			
એકમો	૧૦,૦૦૦	૫,૦૦૦	૬,૦૦૦
વેચાણ કિંમત (એકમદીઠ)	રૂ. ૨૦૦	રૂ. ૨૭૨	રૂ. ૩૬૦
આવતા વર્ષ માટે વેચાણ અંદાજ (એકમો)	૧૨,૦૦૦	૭,૦૦૦	૯,૦૦૦

સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચા વાર્ષિક રૂ. ૮,૦૦,૦૦૦
વિભાગ-૨ના માટે જરૂરી એવો મજૂરોનો પુરવઠો મર્યાદિત છે અને હાલની સપાટી કરતા આ વિભાગની મજૂર શક્તિ વધારવી શક્ય નથી.

તમારે સૌથી શ્રેષ્ઠ ઉત્પાદન મિશ્રણ નક્કી કરી વેચીને નફાકારકતા દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરવાનું છે. આ પત્રક બે ભાગમાં તૈયાર કરો કે જે :

(1) હાલના બજેટ મુજબ ઉત્પાદનનો નફો અને

(2) સૌથી વધુ નફાકારક ઉત્પાદન મિશ્રણ કરવામાં આવે તો નફો દર્શાવે.

The Director of H Ltd. manufactures three products. P, Q and R have asked for advice on the product mix of the company. The following information is given:

Products	P (Rs.)	Q (Rs.)	R (Rs.)
Standard cost per unit:			
Direct material	40	120	80
Variable overhead	12	8	20
Direct labour:			
Rate	Hrs	Hrs	Hrs
Department-1 Rs.1	56	32	60
Department-2 Rs.2	10	12	20
Department-3 Rs. 1	32	16	60
Current production			
units	10,000	5,000	6,000
Selling price per unit	Rs.200	Rs.272	Rs.360
Forecast of sales for next year (unit)	12,000	7,000	9,000

Fixed overheads p.a. Rs. 8,00,000

Further the type of labour required Department-2 is in short supply and it is not possible to increase the manpower of this department beyond its present level.

You are required to prepare a statement showing the most profitable mix of the products to be made and sold, The statement which should be presented in two parts should show:

(i) The profit expected on current budget production and

(ii) The profit which should be expected if the most profitable mix is Produced.

Q.3 શ્રી રામ લાઈટરનું ઉત્પાદન કરે છે. તેઓ લાઈટર દરેક રૂ. ૨૦ ના ભાવે વેચે છે. અને લાઈટર દીઠ રૂ. ૫ નફો મેળવે છે. **14**

તેઓ મશીનરી ૫૦% ઉત્પાદન શક્તિએ ૧,૦૦,૦૦૦ લાઈટર બનાવે છે. દરેક લાઈટરની પડતર અંગેની માહિતી નીચે પ્રમાણે છે :

વિગત	રૂ.
પ્રત્યક્ષ માલસામાન .	૬
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	૨

કારખાના પરોક્ષ ખર્ચા	૫ (૫૦% સ્થિર)
વેચાણ પરોક્ષ ખર્ચા	૨ (૨૫% ચલિત)

તેઓ એવું માને છે કે આગામી વર્ષમાં પડતરમાં નીચે મુજબ વધારો થશે.

સ્થિર ખર્ચા	૧૦%
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	૨૦%
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	૫%

વેચાણ કિંમતમાં કોઈ ફેરફાર થશે નહિ. બીજા વર્ષ માટે ૪૦,૦૦૦ લાઈટરનો વધારાનો ઑર્ડર મળ્યો છે.

ચાલુ વર્ષ જેટલો જ નફો મેળવવા લાઈટરની ઓછામાં ઓછી વેચાણ કિંમત કેટલી રાખવી જોઈએ ?

Shri Ram manufactures lighter. He sells his products at Rs. 20 each and makes Profit of Rs. 5 on each.

He worked 50% of his machinery capacity at 1, 00,000 lighters. The cost of each lighter is as under:

	Rs.
Direct Material	6
Direct Labour	2
Works Overhead	5 (50% fixed)
Sales Expenses	2 (25% variable)

His anticipation for the next year is that the cost will go up as under:

Fixed Charges	10%
Direct Labour	20%
Material	5%

There will not be any change in selling price.

There is an additional order for 40,000 lighters in the next year.

What is the lowest rate he can quote so that he can earn the same profit as the current year?

અથવા

OR

દિયા લિ.ના ચોપડે મૂડી માળખું નીચે મુજબ છે :

વિગત	રૂ.
ઈક્વિટી શેરમૂડી દરેક રૂ. ૧૦ના	૮૦,૦૦,૦૦૦
૧૧.૫% ના પ્રેફરન્સ શૅર, દરેક રૂ. ૧૦૦ના	૨૦,૦૦,૦૦૦
૧૦% ના ડિબેંચર	૬૦,૦૦,૦૦૦
	૧,૬૦,૦૦,૦૦૦

કંપનીના ઈક્વિટી શૅરનો બજાર ભાવ રૂ. ૨૦ છે. કંપની આવતા વર્ષ માટે શૅરદીઠ રૂ. ૨ ડિવિડન્ડ વહેંચવાની અપેક્ષા રાખે છે. કંપનીનો ડિવિડન્ડ વૃદ્ધિ દર ૫% છે. કંપનીને ૩૫% કરવેરા લાગુ પડે છે. એમ માનીને :

(1) હાલના મૂડી માળખાને આધારે કંપનીની મૂડીની ભારિત સરેરાશ પડતર નક્કી કરો.

(2) ધારો કે ઉપરના ઉદાહરણમાં કંપની વાર્ષિક ૧૨% ના દરે વધારાના રૂ. ૪૦,૦૦,૦૦૦ ના ડિબેંચર્સ બહાર પાડીને દેવું ઊભું કરે તો નવી ભારિત સરેરાશ પડતર શોધો. અને પરિણામે કંપની ભવિષ્યમાં શેરદીઠ રૂ. ૨.૪૦ સુધી ડિવિડન્ડ આપી શકશે. અને વિકાસ દર બદલાયા વિનાનો રહેશે. પરંતુ શૅરની બજાર કિંમત રૂ. ૧૬ સુધી ઘટવાની શક્યતા છે.

Diya Ltd. has the following book value capital structure as under:

	Rs.
Equity shares capital (Each Rs. 10)	80,00,000
11.5% preference shares (Each Rs. 100)	20,00,000
10% Debentures	60,00,000
	1,60,00,000

The Equity shares of the company is sold for Rs. 20. It is expected that the company will pay a dividend of Rs. 2 per share next year, this dividend is expected to grow at 5%. Assume 35% corporate tax rate.

(i) Compute the company's weighted average cost of capital on the existing capital structure.

(ii) Compute the new weighted average cost if the company issue Additional 12% debentures of Rs. 40, 00,000. This would result in increasing the expected equity dividend to Rs. 2.40 and leave growth

rate unchanged but the price of equity share will fall to Rs. 16 per share.

Q.4 ટૂંકનોંધ લખો (ગમે તે બે) **12**

Write short notes (any Two)

(1) "બનાવવું કે ખરીદવું" નો નિર્ણય
"Make or Buy" decision

(2) મૂડી પડતરના વિવિધ ખ્યાલો.
Different concepts of cost of capital.

(3) ચલિત પડતર પર આધારિત કિંમત નિર્ધારિણ પધ્ધતિ
Pricing based on variable cost method

(4) વ્યવસ્થિત જોખમ અને અવ્યવસ્થિત જોખમ
Systematic risk and unsystematic risk

*****

2008060104050001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
MASTER OF COMMERCE (FOURTH SEMESTER)
FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNTING – XI
LEVEL 5

[Time: As Per Schedule] **[Max. Marks: 50]**

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

a. Name of the Examination : **MASTER OF COMMERCE (FOURTH SEMESTER)**

b. Name of the Subject : **FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNTING – XI – LEVEL 5**

c. Subject Code No : **2008060104050001**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.
5. Show necessary calculation as a part of your answer.

Seat No:

Student's Signature

Q.1 સૂચવ્યા પ્રમાણે કરો: **10**

Do as directed:

(A) નીચેની માહિતી પરથી લક્ષ્મી બેન્ક લિમિટેડનું પરિશિષ્ટ 13 (કમાયેલ વ્યાજ) તૈયાર કરો: **4**

વિગત	**રુ.**
એડવાન્સ હૂંડીઓ પરનું વ્યાજ	50,500
કમિશન એક્સચેન્જ અને દલાલી	30,500
સેફ ડિપોઝીટ વોલ્ટનું ભાડું	40,500
આંતરબેંક ભંડોળો પર મળેલ વ્યાજ	10,500
વેચેલ જમીન પરનો નફો	20,500
રોકાણો પર આવકો	70,500
પરચુરણ આવકો	60,500
ઓવરડ્રાફટનું વ્યાજ	80,500

From the following information of Laxmi Bank ltd. prepare Schedule-13 (Interest Earned):

Particulars	Rs.
Interest on advance bills	50,500
Commission, exchange & brokerage	30,500
Safe deposit vault's rent	40,500
Interest received on interbank debts	10,500
Profit on sale of land	20,500
Interest on Investment	70,500
Sundry income	60,500
Overdraft Interest	80,500

(B) ભૂમિ લિમિટેડે ટીશા લિમિટેડ પાસેથી એક યંત્ર તા. 1-4-2017 ના રોજ ભાડાપટ્ટા થી ખરીદ્યું. કરાર વખતે રુ. 90,000 ચૂકવ્યા અને બાકીની રકમ દર વર્ષે 31મી માર્ચના રોજ 15% વ્યાજ સહિત ચાર હપ્તામાં ચૂકવવાની હતી. **4**

તારીખ	**રકમ (રુ.)**
31-3-2018	99,000
31-3-2019	90,000
31-3-2020	?
31-3-2021	38,094

યંત્ર પર વાર્ષિક 15% લેખે ઘસારો ઘટતી જતી બાકીની રીતે ગણવામાં આવે છે. ભૂમિ લિમિટેડના ચોપડામાં તા. 31- 3-2019 ના રોજ યંત્રના ઘસારાની આમનોધ નીચે મુજબ હતી:

ભાડાપટ્ટે યંત્રના ઘસારા ખાતે ....ઉ. રુ. 40,162.50

તે ભાડાપટ્ટે યંત્ર ખાતે.......... રુ. 40,162.50

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી દરેક વર્ષ માટે ભૂમિ લિમિટેડના ચોપડે ટીશા લિમિટેડના નાણાકીય ચાર્જ અને મિલકત પેટે જમા કરવાની રકમ શોધો.

Bhumi Ltd. takes machine on lease on 1-4-2017 from Tisha Ltd. paid 90,000 at time of contract and remaining amount paid on 31st march at 15% interest in four installments

Date	**Amount (Rs.)**
31-3-2018	99,000
31-3-2019	90,000
31-3-2020	?
31-3-2021	38,094

Depreciation is charged at 15% per annum as per reducing balance method. The following journal entry was passed in the books of Bhumi Ltd. as on 31-3-2019 based on depreciation:

Lease machine depreciation A/c…………Dr 40,162.50

To lease machine A/c .... Cr. 40,162.50

From the above information, find financial charges and the amount to be credited to the asset account of Tisha Ltd. in the books of Bhumi limited for each year.

(C) નીચેની વિગતો વરાછા કો-ઓપરેટિવ બેંકના પાકા સરવૈયામાં તમે કયાં દર્શાવશો તે જણાવો. **2**

Where you will indicate following particulars in the Balance Sheet of Varachha Co-operative Bank?

(1) વટાવેલી હૂંડીઓ પરનું વળતર
Rebate on bills discounted

(2) પ્રાથમિક ખેત ધિરાણ મંડળીઓ
Primary Agricultural Credit Society

(3) રાજ્ય સરકારની જામીનગીરીઓ
State Government Securities

(4) અગાઉથી ચૂકવેલ ખર્ચાઓ
Prepaid expenses

Q.2 પેટ્ટી લિમિટેડે રોકી લિમિટેડ પાસેથી એક મોટરગાડી તા. 1-4-2018 ના રોજ ભાડાપટ્ટાથી લીધી. તેને લગતી વિગતો નીચે મુજબ છેઃ **14**

Patty limited acquired a motorcar on lease on 1-4-2018 from Rocky Limited. The following are the relevant details:

(1) મોટરગાડીની વાજબી કિંમત: રુ.9,24,000
Fair value of the motorcar: Rs.9,24,000

(2) ભાડાપટ્ટાનો સમયગાળો: ચાર વર્ષ
Leasing period: 4 years

(3) ચાર વર્ષના અંતે ભંગાર કિંમતઃ શૂન્ય
Residual value after four years: Zero

(4) નાણાકીય ખર્ચ: વાર્ષિક 1/20 %
Financial charges: 1/20% p.a.

(5) લીઝ કરાર અંગે પેટ્ટી લિમિટેડે ચુકવેલ ખર્ચ: રુ. 66,000
Patty Ltd. paid expenses for lease agreement: Rs.66,000

(6) લીઝ કરાર અંગે રોકી લિમિટેડે ચૂકવેલ ખર્ચ: રુ. 41,250
Rocky Ltd. paid expenses for lease agreement: Rs.41,250

(7) દર વર્ષે સરખા હપ્તાની પદ્ધતિથી ઘસારો ગણવામાં આવે છે.
Depreciation is charged on straight line method every year.

(8) હિસાબો 31મી માર્ચના રોજ બંધ થાય છે.
Accounts are closed on 31st March.

(9) લીઝ ભાડાની ચુકવણી નીચે મુજબ છેઃ

તારીખ	રકમ (રુ.)
1-4-2018	1,32,000
1-4-2019	2,37,600
1-4-2020	2,27,700
1-4-2021	2,17,800
1-4-2022	2,07,900

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી પેટ્ટી લિમિટેડના ચોપડામાં નીચેના ખાતાઓ તૈયાર કરોઃ

(1) લીઝ મોટરગાડીનું ખાતું
(2) રોકી લિમિટેડનું ખાતું
(3) લીઝ મોટરગાડીના ઘસારાનુ ખાતુ
(4) નાણાકીય ખર્ચનું ખાતું

Payment of lease rent are as follows:

Date	Amount Rs.
1-4-2018	1,32,000
1-4-2019	2,37,600
1-4-2020	2,27,700
1-4-2021	2,17,800
1-4-2022	2,07,900

From the above information prepare in the books of Patty Ltd.:

(1) Lease motorcar account
(2) Rocky Ltd. account
(3) Lease motorcar's depreciation account
(4) Financial charges account

અથવા

OR

આશા લિમિટેડે નિરાશા લિમિટેડ પાસેથી એક યંત્ર તા. 1-4-2018ના રોજ ભાડાપટ્ટાથી લીધી. તેને લગતી વિગતો નીચે મુજબ છેઃ **14**

(1) યંત્રની વાજબી કિંમતઃ?
(2) ભાડાપટ્ટાનો સમયગાળો: પાંચ વર્ષ
(3) પાંચ વર્ષના અંતે ભંગાર કિંમતઃ શૂન્ય
(4) નાણાકીય ખર્ચ: વાર્ષિક 1/8%
(5) લીઝ કરાર અંગે નિરાશા લિમિટેડે ચૂકવેલ ખર્ચ: રુ. 15,000
(6) યંત્ર પર વાર્ષિક 20% લેખે ઘસારો ઘટતી જતી બાકીની રીતે ગણવો.
(7) લીઝ ભાડાની ચુકવણી નીચે મુજબ છે.

તારીખ	રકમ (રુ.)
1-4-2018	3,00,000
31-3-2019	8,62,500
31-3-2020	?
31-3-2021	8,06,250
31-3-2022	7,31,250
31-3-2023	5,06,250

(8) તા. 31-3-2020 ના રોજ મિલકત પેટે ચૂકવેલ ચૂકવણીની રકમ રુ. 5,25,000.
(9) આશા લિમિટેડના ચોપડામાં તા. 31-3-2021 ના રોજ યંત્રના ઘસારાની આમનોધ નીચે મુજબ હતીઃ
ભાડાપટ્ટે યંત્રના ઘસારા ખતે............... ઉ. રુ. 3,84,000
તે ભાડાપટ્ટે યંત્ર ખાતે………… રુ. 3,84,000

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી આશા લિમિટેડના ચોપડામાં નિરાશા લિમિટેડનું ખાતુ અને યંત્રનું ખાતું તૈયાર કરો.નિરાશા લિમિટેડના ચોપડામાં ફક્ત પ્રથમ વર્ષની આમનોંધ લખો તથા નિરાશા લિમિટેડના પાકા સરવૈયામાં તેની અસર દર્શાવો.

Asha limited acquired a machine on lease on 1-4-2018 from Nirasha Limited. The following are the relevant details:

(1) Fair value of the machine?
(2) Leasing period: 5 years
(3) Residual value after 5 years: Nil
(4) Financial charges: 1/8% p.a.
(5) Nirasha Limited paid expenses for lease agreement Rs. 15,000
(6) Calculate depreciation at 20% per annum as reducing balance method.
(7) Payment of lease rent are as follows:

Date	Amount (Rs.)
1-4-2018	3,00,000
31-3-2019	8,62,500
31-3-2020	?
31-3-2021	8,06,250
31-3-2022	7,31,250
31-3-2023	5,06,250

(8) Payment made for asset Rs. 5,25,000 as on 31/3/2020
(9) The following journal entry was passed in the books of Asha ltd. as on 31/3/2021.
Lease Machine Depreciation A/c....Dr. 3,84,000
To lease machine A/c 3,84,000

From the above information, prepare Nirasha Limited A/c and Machinery A/c in the books of Asha Ltd. Write journal entries in the books of Nirasha Ltd. for only first year and show its presentation in Balance Sheet of Nirasha Ltd.

Q.3 નીચે આપેલા કાચા સરવૈયા અને માહિતીના આધારે માનવ સેવા કો-ઓપરેટિવ બેન્ક લિમિટેડનું તારીખ 31મી માર્ચ 2023ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું નફા-નુકસાન ખાતુ અને તે જ તારીખના રોજનું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો. **14**

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
ભાડુ, વેરો, વીમો	60,750	પગાર-ભથ્થા	2,25,000
સરકારી જામીનગીરીઓ	2,70,00,000	પ્રોવિડન્ટ ફંડમાં ફાળો	37,500
વ્યાજ અને વટાવ	27,00,000	મળવાપાત્ર વ્યાજ	2,70,000
રોકાણ વધઘટ ભંડોળ	2,02,500	બચત થાપણો	67,50,000

નફા નુકસાન ખાતુ (જમા બાકી)	6,81,750	ડિરેક્ટર ફી	27,000
સામાન્ય અનામત	39,02,976	બાંધી મુદતની થાપણો	6,75,00,000
મકાન (મૂળ કિંમત રુ. 13,63,500)	11,25,000	લાંબા ગાળાની લોન	48,00,000
ખેત ધિરાણ સ્થિરતા ભંડોળ	3,37,500	ગોણ રાજ્ય ભાગીદારી નિધિ	1,35,000
ઓડિટ ફી	13,500	ચાલુ ખાતા	7,50,00,000
થાપણો પર ચૂકવેલ વ્યાજ	7,50,000	મુદત વીતી વ્યાજ અને અનામત	13,500
ગોણ રાજ્ય ભાગીદારી નિધિનું રોકાણ	1,35,000	માંગ પર અને ટૂંકી નોટિસએ મળે તેવા નાણા (ઉધાર બાકી)	20,25,000
શાખાના હવાલા (ઉધાર બાકી)	1,01,250	અનામત ભંડોળ (કાયદા મુજબ)	1,87,500
બિલ્ડીંગ ફંડ	33,750	અન્ય બેંકમાં સિલક	2,70,00,000
નોન બેન્કિંગ મિલકતો	37,575	સહકારી સંસ્થાના શેર	7,42,500
કાનૂની ખર્ચા	6,750	હાથ પર રોકડ અને RBI માં સિલક	1,07,74,350
મકાન પર ઘસારો	30,000	વટાવેલી હુડીઓ	27,00,000
અન્ય ટ્રસ્ટ જામીનગીરીઓ	1,35,00,000	સ્ટેશનરી-છપામણી	37,500
લોન,કેશક્રેડીટ અને ઓવરડ્રાફ્ટ	7,49,99,250	કમિશન હૂંડિયામણ આવક	2,70,000
ફર્નિચર ઘસારાબાદ	2,52,276	ટેલીફોન ખર્ચ	13,500
સ્ટેમ્પ સિલક	2,700	અન્ય આવકો	675
ચૂકવવાપાત્ર વ્યાજ	13,50,000	મળેલ ભાડું	67,500
નહિ મંગાવેલ ડિવિડન્ડ	60,750	ફર્નિચર પર ઘસારો	6,750
સમારકામ	20,250		

અન્ય માહિતી:

(1) બેંકની સત્તાવાર, બહાર પાડેલી અને ભરપાઈ મૂડી રુ. 75,00,000 હતી, જે રુ. 100નો એક એવા પૂરેપૂરા ભરપાઇ થયેલા શેરોમાં વહેંચાયેલી હતી.

(2) વટાવેલી હુડીઓ પરનું વળતર રુ. 1,350.

(3) તા. 31-3-2022ના રોજ નફા-નુકસાન ખાતાની બાકી રુ. 13,63,500 હતી.

(4) સ્ટેશનરી ખર્ચના રુ. 4,500 ચૂકવવાના બાકી છે.

(5) ગ્રાહકો વતી વસૂલ કરવાની હુંડીઓ રુ. 6,75,000 હતી.
(6) ચોખ્ખા નફાના 25% કાયદેસર અનામત ખાતે અને $2^{1}/_{2}$ % શિક્ષણ ફંડ ખાતે લઇ જવાના છે.
(7) ડિરેક્ટરોએ શેરમૂડી પર 12% ડિવિડન્ડ ચૂકવવાની ભલામણ કરી છે.
(8) લોકરનું ભાડું રુ. 6,000 મળવાનું બાકી છે.

From the below trail balance and information you are required to prepare profit and loss account for the year ended 31st March, 2023 and Balance sheet as on that date of Manav Seva Co-operative Bank Ltd.

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Rent-taxes-insurance	60,750	Salary & allowances	2,25,000
Government Securities	2,70,00,000	Contribution in Provident Fund	37,500
Interest & discount	27,00,000	Interest receivables	2,70,000
Investment Fluctuation Fund	2,02,500	Saving deposits	67,50,000
P & L A/c (Credit balance)	6,81,750	Directors fees	27,000
General Reserve	39,02,976	Fixed deposits	6,75,00,000
Building (Cost Price 13,63,500)	11,25,000	Long term loans	48,00,000
Agricultural Credit Stability Fund	3,37,500	Subsidiary state partnership fund	1,35,000
Audit fees	13,500	Current accounts	7,50,00,000
Interest paid on deposits	7,50,000	Overdue interest & reserve	13,500
Investment in subsidiary state partnership fund	1,35,000	Money at demand & at short notice (debit balance)	20,25,000
Branch adjustments (Debit balance)	1,01,250	Reserve Fund (As per Act)	1,87,500
Building Fund	33,750	Balance in other bank	2,70,00,000
Non-banking assets	37,575	Shares of Co-operative institute	7,42,500
Legal expenses	6,750	Cash on hand & in RBI	1,07,74,350
Depreciation on Building	30,000	Discounted bills	27,00,000

Other trust securities	1,35,00,000	Stationery-printing	37,500
Loan, Cash credit, Overdraft	7,49,99,250	Commission exchange income	2,70,000
Furniture less depreciation	2,52,276	Telephone expenses	13,500
Stamp balance	2,700	Other income	675
Interest payable	13,50,000	Rent received	67,500
Unclaimed dividend	60,750	Depreciation on furniture	6,750
Repairs	20,250		

Additional information:

(1) Bank's authorized, issued and paid up capital was Rs. 75,00,000 which was divided in for fully paid up shares of Rs. 100 each.
(2) Rebate on bills discounted Rs. 1350.
(3) Balance of profit & loss A/c as on 31/3/2022 was Rs. 13,63,500.
(4) Stationery expenses of Rs. 4,500 are outstanding.
(5) Bills for collection on behalf of customers amounting to Rs. 6,75,000.
(6) Transfer 25% of net profits to statutory reserve & 2 $^{1}/_{2}$ % to education fund.
(7) Director's have proposed to pay 12% dividend on share capital.
(8) Locker's rent due but not received amounted to Rs. 6,000.

અથવા

OR

સુરતી બેન્કની નીચેની માહિતી પરથી તા. 31મી માર્ચ 2023ના રોજનું બેન્કિંગ નિયમન કાયદા મુજબ ફોર્મ ‘A’ મુજબનું પાકુ સરવૈયુ તથા તે દિવસે પૂરા થતા વર્ષનું ફોર્મ ‘B’ મુજબનું નફા-નુકસાન ખાતું તૈયાર કરોઃ **14**

Particulars	**Rs.**	**Particulars**	**Rs.**
દેવીહુંડી	9,37,500	સ્ટેશનરી છપામણી	6,250
માંગ પર ચૂકવવાપાત્ર થાપણો	12,50,000	બચત ખાતા	37,50,000
નોન બેન્કિંગ મિલકતો	50,000	નહિ મંગાવેલ ડીવિડન્ડ	37,500

મકાન (તા.31-3-2022 સુધીના રૂ. 1,25,000 ઘસારાબાદ)	15,00,000	નફા-નુકસાન ખાતુ (જમા) (તા. 1/4/2022)	2,62,500
અન્ય બેંક પાસેથી ઉછીના નાણા	2,50,000	RBI પાસે રોકડ	18,75,000
ઓડિટ ફી	2,500	કાનૂની અનામત	4,37,500
સ્ટેશનરી સ્ટોક	48,750	વેચેલ રોકાણ પર નફો	11,250
ચાલુ ખાતા	87,50,000	પરચૂરણ લેણદારો	1,00,000
ચૂકવેલ વ્યાજ	2,50,000	વટાવેલી અને ખરીદેલ હુંડીઓ	7,50,000
અન્ય બેંક પાસે રોકડ	16,25,000	ટૂંકી નોટીસમાં મળે તેવા નાણા (ઉધાર બાકી)	3,75,000
વ્યાજ અને વટાવ મળેલ	9,37,500	લોન ઓવર ડ્રાફ્ટ અને કેશ ક્રેડિટ	87,50,000
RBI પાસેથી ઉછીના નાણા	6,25,000	હાથ પર રોકડ	75,000
આંતરબેંક ઋણ પર વ્યાજ	12,500	પગાર	1,03,750
ભાડું કરવેરા	25,000	બાંધી મુદ્દતની થાપણો	11,87,500
રોકાણો (બજાર કિંમત રુ. 38,75,000)	37,12,500	શેરમૂડી (12,500 શેર રુ. 50નો એક)	6,25,000

અન્ય માહિતી:

(1) આવકવેરાની રુ. 1,25,000 ની જોગવાઈ કરો.

(2) સત્તાવાર મૂડી 25,000 શેર, રુ. 50 નો એક શેર છે.

(3) શકમંદ દેવા માટે રુ. 37,500ની જોગવાઈ કરો.

(4) બેંક સામે દેવા તરીકે નહીં સ્વીકારેલા દવાઓ રુ.1,12,500 ના હતા.

(5) ચોખ્ખા નફાના 25% લેખે કાયદેસરના અનામતની જોગવાઈ કરવી.

(6) વટાવેલી હુડીઓ પરનું વળતર રુ. 6,250.

(7) મકાનની મૂળ કિંમત પર વાર્ષિક 5% લેખે ઘસારાની જોગવાઈ કરો.

From the following balances of Surti Bank as on 31st March, 2023, prepare balance sheet as per Indian Banking Regulation Act in Form "A" and Profit and Loss Account in Form "B" as on the year ending that date.

Particulars	**Rs.**	**Particulars**	**Rs.**
Bills payable	9,37,500	Printing-stationery	6,250
Deposits payable on demand	12,50,000	Saving Account	37,50,000
Non-banking assets	50,000	Unclaimed dividend	37,500
Buildings (After depreciation upto 31/3/2022 Rs. 1,25,000)	15,00,000	Profit & Loss A/c (Cr.) as on 1/4/2022	2,62,500
Loan from other banks	2,50,000	Cash with RBI	18,75,000
Audit fees	2,500	Statutory Reserve	4,37,500
Stationery stock	48,750	Profit on sale of investment	11,250
Current Account	87,50,000	Sundry creditors	1,00,000
Interest paid	2,50,000	Bills discounted & purchased	7,50,000
Cash with other banks	16,25,000	Money at call (debit balance)	3,75,000
Interest and discount received	9,37,500	Loan Overdraft & Cash Credit	87,50,000
Borrowed money from RBI	6,25,000	Cash in hand	75,000
Interest on interbank debt	12,500	Salary	1,03,750
Rent and taxes	25,000	Fixed deposit	11,87,500
Investments (Market value Rs. 38,75,000)	37,12,500	Share capital (12,500 shares of Rs. 50 per share)	6,25,000

Additional information:

(1) Create a provision for taxation Rs. 1, 25,000.
(2) Authorized share capital 25,000 share, Rs. 50 per share.
(3) Make provision for doubtful debts for Rs. 37,500.
(4) Claims not accepted as debt against bank was Rs.1, 12,500.
(5) Make provision for statutory reserve at 25% on net profit.
(6)Rebate on bills discounted amounted to Rs. 6,250.
(7)Provide 5% per annum depreciation on the original amount of building.

Q.4 ટૂંકનોંધ લખો (ગમે તે ત્રણ): 12
Write short notes on (any three):

1. નોન બેન્કિંગ મિલકતો અને સંભવિત દેવાઓ
   Non-Banking Assets & Contingent liabilities

2. વટાવેલી હુંડીઓ પરનું વળતર
   Rebate on bills discounted

3. હિસાબી ધોરણ 7 - બાંધકામના કરારો
   Accounting standard 7- Construction Contracts

4. ભાડાપટ્ટાના ગેરફાયદાઓ
   Disadvantages of leasing

5. ભાડાપટ્ટે લેનારના ચોપડે નાણાકીય ભાડાપટ્ટાની હિસાબી માવજત
   Accounting treatment of finance lease in lessee's book

6. હિસાબી ધોરણ 12 - સરકારી અનુદાનના હિસાબો
   Accounting standard 12- Accounting for Government grants

*****

2008060104060001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
MASTER OF COMMERCE (FOURTH SEMESTER)
FINANCIAL MANAGEMENT ACCOUNTANCY – XII
LEVEL 6

[**Time: As Per Schedule]** **[Max. Marks:50]**

Instructions:
1. Fill up strictly the following details on your answer book
a. Name of the Examination : **MASTER OF COMMERCE (FOURTH SEMESTER)**
b. Name of the Subject : **Financial Management Accountancy – XII LEVEL 6**
c. Subject Code No : **2008060104060001**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

Student's Signature

Q.1 માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (કોઈ પણ બે) **5**
Give the answers as per instructions (Any Two)

(A) નિચેની માહિતી પરથી ગણતરી કરો.
From the following information calculate:

(1) શિરોપરીખર્ચ બજેટ વિચલન
Expenditure variance

(2) ખરેખર થયેલ શિરોપરી ખર્ચ
Actual Fixed overhead

(3) ખરેખર ઉત્પાદનના કલાકો
Actual hours of production

(4) ઉત્પાદન શક્તિવિચલન
Capacity variance.

- શિરોપરી ખર્ચ વિચલન = 4900 પ્રતિકૂળ
- Fixed overhead variance - 4900 (U)

- શિરોપરી ખર્ચ જથ્થા વિચલન = 3500 પ્રતિકૂળ
- Fixed overhead volume variance - 3500 (U)

- બજેટ મુજબ શિરોપરીખર્ચા રૂ. ૨૧૦૦૦
- Budgeted fixed overhead = - Rs. 21000

- બજેટ મુજબના કલાકો ૪૨૦૦ કલાકો
- Budgeded hours = 4200 hours

- શિરોપરીખર્ચની વસૂલાતનો ખરેખર દર કલાક્દિક -
- Actual overhead Recovery rate (Per hours) = Rs 8

(B)નીચેની માહિતી પરથી જો દરી વિભાગમા રોકાણ પર વળતરનો આધાર લઈએ તો કયો વિભાગ સૌથી વધૂ નફાકારક ગણાય ? 5
From the following information if the base is taken return an investments in each deparkment so which department, will more profitable:

વિગત Particulars	વિભાગ – P Department-P	વિભાગ – Q Department-Q	વિભાગ – R Department-R
કામગીરી નફાની ટકાવારી Percentage of operating profit	10%	12%	15%
રોકાણ Investment (Rs.)	30,00,000	7200,000	90,00,000
વેચાણ Sales (Rs.)	60,00,000	120,00,000	150,00,000

(C) વિવો કંપનીની માહિતી નિચે મુજબ છે.
Following is the information of vivek Ltd 5

વસ્તુ Product	પ્રમાણ Standard		ખરેખર Actual	
	વેચાણ એકમો Sales unit	એકમની વેચાણ કિંમત Selling price per unit (Rs.)	વેચાણ એકમો Sales unit	એકમની વેચાણ કિંમત Selling price Per unit (Rs.)
P	4800	10	(?)	11
R	2400	(?)	1920	14

નોધ: (1) વસ્તુ : P વેચાણ કિંમત વિચલન રૂ. 4080 (અનુકૂળ)
Note: Product P; Sales Price variance Rs. 4080 (F)

(2) વસ્તુ : R વેચાણ મૂલ્ય વિચલન રૂ. 9120 (પ્રતિકૂળ)
Product. R: sales value variance Rs 9120

<u>ગણતરી કરો :</u>
<u>Calculate.</u>

(1) વેચાણ મિશ્રણ વિચલન
sales mix variance

(2) વેચાણ પેટા જથ્થા વિચલન
Sales sub volume variance.

Q.2 એક કિલોગ્રામ " PR " વસ્તુ બનાવવા માટે કેમિકલ્સ 'P' અને 'R ' સરખે ભાગે પ્રમાણિત જરૂરિયાત છે. નીતા લિ ફેબ્રુઆરી – 2024 ના માસની નિચે મુજબની માહિતી આપે છે. **14**
One kilogram of product PR' requires two chemicals 'P' and 'R' equally as Per the standard. Neeter Ltd Furnishes the following date for the month of February-2024
પ્રમાણ મિશ્રણ : P = 50% , R = 50% ખરેખર ઉત્પાદન 90 કીલોગ્રામ
Standard mix: P = 50% , R = 50% Actual output: 90 kg

(1) કીલોગ્રામ ધિ કેમિકલની પ્રમાણીત કિંમત : '`P'; રૂ 42 'R' : રૂ 52.5
Standard Price Per kgs of chemical: : '`P': Rs 42 & 'R' : Rs 52.5

(2) કેમિકલનો ખરેખર વપરાશ : 'P':? અને 'R' : 70 કિલોગ્રામ
Actual input of chemicals: 'P':? and 'R' : 70 Kgs

(3) કીલોગ્રામ ધિ કેમિકલની ખરેખર કિંમત : 'P': રૂ. 52.5 અને R : રૂ ?
Actual Price of chemical per kg: P : Rs.52.5 & 'R' : ?

(4) પ્રમાણીત સામાન્ય નૂકસાન : 10 % દાખલ કરેલના
Standard normal loss : 10% of total input

(5) માલસામાન પડતર વિચલન કુલ : - રૂ ૨૨૭૫ પ્રતિકૂળ
material cost variance totul : - Rs 2275 adverse

(6) માલસામાન ઉપજ વિચલન કૂલ : - રૂ ૪૭૨.૫ પ્રતિકૂળ
material field variance totul : - 472.5 adverse

ખૂટતી વિગતો શોધો અને માલસામાન વિચલનોની ગણતરી કરો.
Find out the missing information and copute material variances.

Q.3 વિવેક લિ. ની નીચે મુજબની માહિતી ઉપરથી મજૂરીને લગતા વિચલનો શોધો. **14**
Culculute labour variance form the Following information provided by vivek Ltd.

વિગત Purticulurs	પ્રમાણીત Standard		ખરેખર Actual	
	કામદારોની સંખ્યા No of workers	કલાકદિક દર Hourly wage Rate (Rs.)	કામદારોની સંખ્યા No of workers	કલાક્દિક દર Hourly wage Rate (Rs.)
કુશળ skilled	216	60	132	75
બિનકુશળ Unskilled	144	30	198	15

સામાન્ય રિતે એક અઠવાડિયામાં 40 કલાકો હોય છે અને એક ટૂકડી અયેસીત 324 કિલો ઉત્પાદન કરે છે.
In a normal working week of 40 hours. the gang is expected to produce 324 kg of output

- ખરેખર પૂર્વા કામ અને ચાલૂકામની વિગતો નીચે મુજબ છે.
- Actual data relating to finished goods and work-in Progress :

વિગત Particulurs	શરૂઆતનો સ્ટોક opening stock	છેવટનો સ્ટોક closing stock
ચાલૂકમ work in progress	15 કિલો (માલસામગ્રી પૂરી, 40 % રુપાંતરિત)	30 કિલો (માલસામગ્રી,80 % રુપાંતરિત)

	15 kgs (materials fully supplied but 40% converted)	30 kgs (materials fully supplied but 80% converted)
તૈયારમાલ Finished Goods	60 kgs	30 kgs

તૈયાર માલનું વેચાણ : 282 કિલો
Actual sales of Finished goods : 282 kgs

અથવા
OR

(A) અસર કંપનીના ચોપડામાંથી નીચેની માહિતી મળી છે. **6**
Following information obtain from the books of Axar Ltd,

1. કંપનીની સામાન્ય ક્ષમતા : 100 મશીનો મહિનાના 25 દિવસ માટે રોજના 8 કલાક કાર્ય કરે છે.
   Normal capacity of company; 100 machines working 8 hours per day of 25 days in a month

2. અંદજીત સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચા : રૂ. 150,000
   The budget fixed overheads : Rs 150,000

3. જરૂરી પૂરતા સમય : એકમના ઉત્પાદન માટે 4 કલાક (જે. મેં મહિનામાં)
   The Standard time required: To manufacture on unit of product is 4 hours in a Particular month

4. ખરેખર કામગીરી : દીવાસ્દિક 750 મશીન કલાકે 24 દિવસ માટે
   Actual work For 24 days of 750 muchine hours per day

5. ખરેખર ઉત્પાદન : 4500 એકમો
   Actual Production 4500 units

6. ખર્ચ વિચલન : 5000 અનૂકૂળ
   Expenditure variance Rs 5000 (Favourable)

ગણતરી કરો :
Calculate:

1. કાર્યક્ષમના વિચલન
   Efficiency variance

2. ઉત્પાદન શક્તિ વિચલન
   capacity variance

3. કેલેન્ડર વિચલન
   calendar variance

(B) સત્યમ કમ્પુટર લીમીટેડ રૂ.10 નો એક એવા 320,000 ઇક્વિટી શેર 50 % પ્રીમિયમથી બહાર પાડ્યા બધાજ શેરો માટે ત્રણ બાંયધરી દલાલોએ નીચે મૂજબ બાંયધરી આપેલ છે. **8**

satyam computer ltd has issued 320,000 equity Shures of Rs 10 each at 50% Premium. The whole issue was fully under written by three underwriters as follows:

વિવેક ૧૨૮૦૦૦ શેર
Vivek 128000 sahres

ઋષિ ૧૨૮૦૦૦ શેર
Rushi 128000 sahres

અક્ષર ૬૪૦૦ શેર
Axar 64000 shares

કંપનીને મિશ્રણ બાંયધરી તેમજ નિશાનીવાળી અરજીનઓ સહિત કૂલ 288000 ઇક્વિટી શેર માટે અરજીનો મળી હતી.

The total applications including firm underwriting and marked application's were received for 288000 equity shares:

	મિશ્રિત બાંયધરી વાળી અરજીઓ Firm Underwriting applications	નિશાનીવાળી અરજીઓ marked applications
વિવેક vivek	૧૬૦૦૦ શેર 16000 shares	૮૦૦૦૦ શેર 80,000 shares

ઋષિ rushi	૮૦૦૦ શેર 8000 shares	૬૪૦૦૦ શેર 64000 shares
અક્ષર axar	૮૦૦૦ શેર 8000 shares	૪૮૦૦૦ શેર 48000 shares

મિશ્રિત બાંયધરી અંગે કોઈ રકમ જમા આપવામાં આવતી નથી બાંયધરી દલાલોને 5% કમિશન ચૂકવવાનૂ છે દરેક બાંયધરી દલાલની વ્યક્તિગત જવાબદારી દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો અને કંપનીના ચોપડે જરૂરી આમનોધ લખો.

5% commission is to be paid to underwriters No credit is given for firm underwriting.

Prepare a Statement showing the liability of each underwriter and Pass necessary Journal entries in the book of the company.

Q.4 ટૂંકનોધ લખો (કોઈ પણ ત્રણ) **12**

write short Notes (Any three)

1. પ્રમાણ પડતર પધ્ધતીની મર્યાદાઓ
   limitation of Standard costing

2. શેષ નફો અને અંકૂશપાત્ર નફો
   Residual Profit and controllable profit

3. ફેરબદલી કિંમત નક્કી કરવાની પદ્ધતિ : કૂલ પડતર વત્તાની પધ્ધતિ
   Transfer Pricing method: Total cost plus method

4. ફેરબદલી કિંમત નક્કી કરવાના હેતુઓ
   objectives of transfer Pricing

5. રોકાણ પર વળતરની પધ્ધતિનું મૂલ્યાંકન
   Evaluate the methods of Return on Investment

6. બાંયધરી કરારના પ્રકારો
   Types of underwriting contract.

*****

2008060104020001 / 2008060204020001 / 2008060404020001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
MASTER OF COMMERCE (FOURTH SEMESTER)
FINANCIAL MANAGEMENT -2 LEVEL 2

[**Time: As Per Schedule]** **[Max. Marks:50]**

Instructions:

1. **1. Fill up strictly the following details on your answer book**
   a. Name of the Examination : **MASTER OF COMMERCE (FOURTH SEMESTER)**
   b. Name of the Subject : **Financial Management -2 LEVEL 2**
   c. Subject Code No : **2008060104020001 / 2008060204020001 / 2008060404020001**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

Student's Signature

Q.1 ટૂંકમાં જવાબ આપો: **10**
Answer in brief:

1. ભાડાપટ્ટા એટલે શું?
   What is leasing?
2. સંયોજનના વિવિધ પ્રકાર જણાવો.
   State different types of mergers.
3. ગુણોત્તર વિશ્લેષણ એટલે શું?
   What is ratio analysis?
4. આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાકીય સંચાલન એટલે શું?
   What is International Financial Management?
5. આર્થિક ધીમાપન એટલે શું?
   What is recession?

Q.2 (a) સ્વતંત્રીકરણ અને વિભાજીત થવાની વિભાવના સમજાવો. **7**
Explain the concept of spin off and split up.

(b)ભાડાપટ્ટાના ફાયદા સમજાવો. 7
Explain the advantages of leasing.

અથવા
Or

(a)નાણાકીય પત્રકોના વિશ્લેષણની સમસ્યાઓ જણાવો. 7
State the problems of financial statement analysis.

(b)અમૈત્રીપુર્ણ અંકુશપ્રાપ્તિના નિવારક પગલાં સમજાવો. 7
Explain preventive measures of hostile takeover.

Q.3 (a)અમૂર્ત સઘન સંપત્તિના પ્રકારો સમજાવો. 7
Explain the types of intangible intensive assets.

(b)પેઢીના મૂલ્ય પર ફુગાવાની અસરો અને ઉપાયો સમજાવો. 7
Explain effects and remedies of inflation on value of firm

અથવા
Or

(a)કન્વર્ટિબલ ડિબેન્ચર બહાર પાડવાના કારણો સમજાવો. 7
Explain reasons for issuing convertible debentures.

(b)યજમાન દેશ માટે FPI ના ફાયદા અને ગેરફાયદા સમજાવો. 7
State advantages and disadvantages of FPI for host country.

Q.4 **a)ટૂંકનોંધ લખો: (ગમે તે એક)** **4**
Write Short Note (Any One):

(1) એજન્સી પડતરને નિયંત્રિત કરવાની બાહ્ય પદ્ધતિઓ
External methods of controlling agency cost

(2) ભાડે ખરીદ પતિ
Hire Purchase

(3) ખાનગી ક્ષેત્રમાં કોર્પોરેટ ગવર્નન્સ
Corporate governance in private sector

(**b**) **નીચેના ગુણોત્તરોના નાણાકીય સૂચિતાર્થો સમજાવો;**
Explain the financial implications of the following ratios; Ratios **8**

ગુણોત્તર / Ratios	**ખુશી લિ / KhushiLtd**	**ઉધોગ સરેરાશ Industry Average**
ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર Net Profit Ratio	15%	20%
ચાલુ ગુણોત્તર Current Ratio	2.5	2
દેવા ઇક્વિટી ગુણોત્તર Debt Equity Ratio	30%	60%
કાચા નફાનો ગુણોત્તર Gross Profit Ratio	25%	30%

*****